

Yer Şekilleri — Deneme

KPSS AI Coach · 09.09.2026 · 8 soru

1. I. Türkiye'nin en büyük gölü Van Gölü'dür. II. Türkiye sınırları içinde doğan ve denize dökülen en uzun akarsu Kızılırmak'tır. III. Türkiye'nin en yüksek dağı Doğu Anadolu'daki Ağrı Dağı'dır.

Yukarıdakilerden hangileri Türkiye'nin başlıca yer şekilleri ve su varlıklarıyla ilgili doğru bilgiler arasında gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

2. I. Birleşik Krallık çevre bakanlığının ölçütüne göre 600 metrenin üzerindeki kara alanları bu yer şekli kapsamında değerlendirilir. II. Himalaya Dağları içinde yer alan Everest Tepesi, bu yer şeklinin belirgin örneklerinden biridir. III. Asya kıtasında yüzeyin %54'ünü oluşturan yükseltiler arasında bu yer şekli geniş yer tutar. Yukarıdakilerden hangileri dağ kavramıyla ilişkilendirilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

Türkiye, Kuzey Yarım Küre ve Doğu Yarım Küre'de yer alır; Asya ile Avrupa kıtaları arasında köprü konumundadır. Ayrıca ülke yaklaşık olarak 36°-42° kuzey paralelleri ile 26°-45° doğu meridyenleri arasında uzanır.

3. Buna göre Türkiye ile ilgili aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnızca orta enlemlerde yer alan bir ülkedir.
- B) Hem kuzey hem doğu yarım kürede yer alan bir ülkedir.
- C) Ekvator üzerinde yer alan bir ülkedir.
- D) Yalnızca Asya kıtasında yer alan bir ülkedir.
- E) Batı Yarım Küre'de de toprakları bulunan bir ülkedir.

4. I. Dünya'nın iç yapısı yer kabuğu, manto ve çekirdek olmak üzere üç ana katmana ayrılır. II. Yer kabuğu, Dünya'nın dış yüzeyini çevreleyen katılaşmış bölümdür. III. Levha sınırlarındaki hareketler üç farklı biçimde gerçekleşir. Yukarıdakilerden hangileri Dünya'nın tektonik yapısıyla ilgili doğru bilgilerdir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

5. I. Wegener'in açıklamasına göre kıtalar, tek bir kıtanın parçalanıp ayrılmasıyla bugünkü biçimlerini almıştır. II. Dünya'nın iç yapısı üç ana katmandan oluşur. III. Yer kabuğu, farklı büyüklükte levha adı verilen parçalara ayrılmıştır. Yukarıdakilerden hangileri Dünya'nın oluşumu ve tektonik yapısıyla ilgili doğru bilgilerdir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

Wegener'in Pangea açıklamasında kıtaların geçmişte tek bir bütün oluşturduğu ve daha sonra parçalanarak ayrıldığı belirtilmiştir. Bu açıklama, günümüzdeki kıta dağılışının oluşum sürecine ilişkindir.

6. Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Kıtaların bugünkü görünümü tek bir kıtanın parçalanmasıyla oluşmuştur.
- B) Kıtalar oluşumlarından beri aynı konumlarını korumuştur.
- C) Kıtaların tümü günümüzde tek bir kara parçasıdır.
- D) Yer kabuğundaki bütün hareketler yalnızca dikey yöndedir.
- E) Dünya'nın iç yapısı yalnızca yer kabuğundan oluşmaktadır.

Wegener'in açıklamasında, günümüzde birbirinden uzak konumlarda bulunan kara parçalarının geçmişte tek bir kara kütlesi hâlinde bulunduğu ve zamanla parçalanarak ayrıldığı belirtilmektedir. Bu açıklama, kıtaların bugünkü görünümünü açıklamak için kullanılmıştır.

7. Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Kıtaların bugünkü şekilleri, geçmişteki tek kara kütlesinin parçalanmasıyla oluşmuştur.
- B) Kıtalar, Dünya'nın iç yapısındaki üç katmanın ayrılmasıyla oluşmuştur.
- C) Kıtaların oluşumunda yalnızca yer kabuğunun dış etkenlerle aşınması etkili olmuştur.
- D) Kıtaların bugünkü konumları, levha hareketlerinden bağımsız olarak değişmiştir.
- E) Kıtalar, aynı büyüklükteki parçalara ayrılan tek bir kara kütlesinden oluşmuştur.

Wegener'in, kıtaların geçmişte tek bir kara kütlesi oluşturduğunu ve bu kara kütlesinin parçalara bölünüp ayrılmasıyla bugünkü şekillerin ortaya çıktığını açıklarken kullandığı ad aşağıdakilerden hangisidir?

8. Wegener'in, kıtaların geçmişte tek bir kara kütlesi oluşturduğunu ve bu kara kütlesinin parçalara bölünüp ayrılmasıyla bugünkü şekillerin ortaya çıktığını açıklarken kullandığı ad aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Pangea
- B) Gondwana
- C) Laurasia
- D) Panthalassa
- E) Rodinia

Cevap Anahtarı

1. E

2. E

3. B

4. E

5. E

6. A

7. A

8. A

Çözümler

- 1.** Üç öncül de kaynaklarla doğrulanmaktadır. Van Gölü Türkiye'nin en büyük gölüdür, Kızılırmak ülke içinde doğup denize dökülen en uzun akarsudur ve Ağrı Dağı Türkiye'nin en yüksek dağıdır. Güçlü çeldirici D seçeneğidir; II ve III doğru olsa da I. öncül de doğru olduğu için eksik kalır.
- 2.** I. öncülde Birleşik Krallık çevre bakanlığının 600 metre üzeri ölçütü verilmiştir. II. öncülde Everest Tepesi'nin Himalaya içinde bulunması somut örnektir. III. öncülde Asya'nın %54'ünün dağlarla kaplı olduğu bilgisi yer alır. Bu nedenle üç yargı da aynı kavramla ilişkilidir. En güçlü çeldirici D seçeneğidir; ancak I. öncül de doğrudan bu kavramın tanımına yöneliktir.
- 3.** Türkiye'nin Kuzey Yarım Küre ve Doğu Yarım Küre'de yer aldığı doğrudan verilmektedir. Bu nedenle doğru çıkarım B'dir. En güçlü çeldirici D yanlıştır; çünkü kaynakta Türkiye'nin Asya ile Avrupa arasında köprü konumunda olduğu belirtilmiş, yalnızca Asya kıtasında yer aldığı söylenmemiştir.
- 4.** Dünya'nın iç yapısı üç ana katmandan oluşur, yer kabuğu dıştaki katı bölümdür ve levha hareketleri üç biçimde gerçekleşir. Bu nedenle üç yargı da doğrudur.
- 5.** Wegener'in açıklaması kıtaların tek bir kıtadan ayrıldığını, Dünya'nın iç yapısı üç ana katmandan oluştuğunu ve yer kabuğunun levhalara ayrıldığını belirtir. Bu nedenle üç yargı da doğrudur.
- 6.** Wegener'in açıklaması, kıtaların tek bir bütünün parçalanıp ayrılmasıyla bugünkü biçimlerine ulaştığını belirtir. Bu durum kıtaların konumlarının değişebildiğini gösterir; ancak kıtaların bugün birleşik olduğu veya tüm hareketlerin dikey gerçekleştiği sonucuna ulaşılamaz.
- 7.** Wegener'in açıklaması, kıtaların geçmişte tek bir kara kütlesi oluşturduğunu ve parçalanma sonucunda bugünkü şekillerine ulaştığını belirtir. E seçeneği parçaların aynı büyüklükte olduğunu ileri sürerek kapsamı değiştirir; diğerleri açıklamada bulunmayan veya farklı süreçler ekleyen yargılardır.
- 8.** Wegener'in açıklamasında kıtaların tek bir kıtanın parçalanmasıyla bugünkü şekillerini aldığı ve bu tek kıtanın Pangea olarak adlandırıldığı belirtilir. Gondwana, Laurasia, Panthalassa ve Rodinia aynı kavramın kaynakta verilen adı değildir.